Dongemond college
School voor vwo - havo - vmbo

In-, op- en afstromen op het Dongemond college

MT	goedgekeurd op 8 december 2020
(P)MR	ingestemd op
College van Bestuur	formeel vastgesteld

Versie: december 2020
Auteur: A. Wallert
Looptijd: 2 jaar
Loopt af op: december 2022

Dongemond college
School voor vwo - havo - vmbo

1 Beleidskader In-, op- en afstromen op het Dongemond college

Het uitgangspunt op het Dongemond college is de leerlingen laten functioneren op het niveau dat het beste bij de leerling past. Dit realiseert het Dongemond college aan het eind van klas 1 door een kwalitatief goede determinatie. Gedurende klas 2 en 3 wordt in een enkel geval het niveau nog bijgesteld door op het einde van een schooljaar zowel van niveau op te kunnen stromen (bijvoorbeeld van vmbo 2 naar havo 3) als af te kunnen stromen (bijvoorbeeld van vwo 3 naar havo 4).

1.1 Niet doubleren ('blijven zitten') in de onderbouw, maar over naar een volgend leerjaar

Steeds meer scholen in Nederland hebben overgangsnormen waarbij een leerling in de onderbouw (havo en vwo klas 1, 2 en 3 en vmbo klas 1 en 2) niet meer doubleert maar overgaat van bijvoorbeeld klas 2 naar klas 3 op een lager niveau. Uit onze ervaringen, recent onderzoek en advisering vanuit de vo-raad (sectorakkoord vo 2019) blijkt dat doubleren het leerproces bij leerlingen grotendeels afremt of laat stoppen. Bovendien is het percentage afstromers op onze school beduidend lager dan het percentage doubleurs van voordat we deze normen hanteerden. De vergelijking met andere scholen kunnen we in alle opzichten zeer goed aan. Uit onderzoek en onze eigen ervaringen blijkt dat doubleren zorgt voor een langdurige afname in motivatie, een negatievere werkhouding bij de leerling zelf en andere leerlingen en een minder positieve kijk op leren in het algemeen. Een gedoubleerde leerling behoudt immers de vakken die niet goed gingen (en daarmee demotiverend waren) en hij/zij krijgt geen impulsen om nieuwe dingen te gaan leren. De leerling blijft zo ook langer bij zijn leeftijdsgenoten.

Wanneer de resultaten van een leerling tijdens het lopende schooljaar achterblijven, proberen we met de juiste begeleiding op vakgebied, begeleiding in plannen of anderszins de leerling te ondersteunen om, in overleg met en met hulp van de ouder(s)/verzorger(s), de resultaten van de leerling weer op het gewenste niveau te brengen. Hierbij speelt, naast de mentor en eventueel de leerlingbegeleider, de vakdocent een belangrijke rol. Mede hierom is op meerdere niveaus het advies van de rapportvergadering opgenomen in de overgangsnormen. Bij deze advisering wordt dus gekeken naar alle aspecten van de leerling (niet alleen de cijfers, maar ook naar interne en/of externe testgegevens zoals Cito 0-1-2-3, Saqi, RTTI-toetsgegevens, het type leerling, de motivatie en werkhouding, het gekozen vakkenpakket, de toekomstkansen en de mogelijkheden of belemmeringen binnen vakken), dit alles om de leerling zo goed mogelijk te ondersteunen en succesvol te begeleiden naar een volgend leerjaar. Met dit beleid bieden wij alle leerlingen op onze school voldoende kansen op een bij hem of haar passend diploma en kansen die recht doen aan alle leerlingen.

Doubleren wordt in de onderbouw alleen in bijzondere omstandigheden toegepast. Persoonsgebonden sociaal-emotionele, medische of leertechnische redenen kunnen de rapportvergadering doen besluiten dat doubleren op het huidige niveau toch het beste is voor het kind.

In de bovenbouw (klas 3 en 4 van het vmbo en 4, 5 en 6 van havo en vwo) kan wel worden gedoubleerd. Doubleren in twee opeenvolgende leerjaren is niet toegestaan. Indien een leerling het diploma niet haalt, proberen we de leerling een traject op maat binnen de school of via het volwassenenonderwijs aan te bieden.

1.2 Tussentijds opstromen; overstappen naar een hoger niveau

Opstromen naar een hoger niveau (anders dan na het behalen van een diploma) vindt plaats tussentijds (na het eerste semester) of op het einde van een leerjaar, wanneer na overleg met de leerling en de ouder(s)/verzorger(s), de rapportvergadering en betrokken teamleiders de volgende zaken hebben besproken:

- de motivatie en werkhouding van de leerling zijn zowel thuis als op school op orde om op het hogere niveau succesvol te kunnen functioneren (hierover kan discussie bestaan tussen ouders en school);
- de analyse van de rapportcijfers is zodanig dat de kans van slagen op het hogere niveau haalbaar geacht wordt; als richtlijn wordt een gemiddelde van het cijfer 8,0 van de niet-afgeronde rapportcijfers aangehouden;
- de docentenvergadering geeft een positief advies voor opstromen, de kernvakkenregeling, eventueel aanwezige testgegevens en RTTI-toetsanalyses worden hierbij meegewogen. Een verzoek tot tussentijds opstromen (of afstromen) gedurende leerjaar 1 wordt in de eerste rapportvergadering besproken, hieruit volgt een advies voor al dan niet overplaatsen dat met ouders en leerling wordt besproken. Het verzoek tot eindejaars opstromen wordt in de tweede rapportvergadering besproken, hieruit volgt een voorlopig advies. Het is uiteindelijk de eindrapportvergadering die beslist of een leerling tussentijds kan opstromen.

Zodra een leerling in een vroeg stadium de ambitie toont dat hij/zij naar een hoger niveau zou willen doorstromen, adviseren wij contact op te nemen met de decaan van de eigen afdeling. Samen met de leerling en de ouder(s)/verzorger(s) kan er dan naar de doorstroomeisen, een goed aansluitend vakkenpakket, een vrijwillige meeloopdag en de aanname-eisen van de vervolgopleiding worden gekeken. Zie voor de aanmeldprocedure voor opstromen bijlage 1.
De opstroomvoorwaarden die na het behalen van een diploma gesteld worden staan in bijlage 2 vermeld. In bijlage 3 tenslotte komt de keuze voor een extra vak aan bod.

1.3 Tussentijds afstromen; overstappen naar een lager niveau

Afstromen kan op vrijwillige basis plaatsvinden wanneer een leerling voor de vervolgopleiding het huidige niveau niet hoeft af te ronden of op niet-vrijwillige basis wanneer een leerling op basis van de rapportcijfers het huidige niveau niet haalt. Dit laatste komt in de praktijk neer op het hebben van teveel onvoldoende of te lage rapportcijfers, zie hiervoor de geldende overgangsnormen per leerjaar op onze site.

In dakpanbrugklassen vindt afstromen in uitzonderlijke omstandigheden plaats. In deze klassen gaan de leerlingen op het einde van het schooljaar in principe over naar één van de twee in de naam genoemde niveaus, in bijvoorbeeld een havo-vmbo-brugklas is dat havo 2 of vmbo 2 (evt HTL 2).

Bij alle leerjaren in de niet-examenklassen is er een ‘bespreekzone’, hiermee wordt bedoeld dat een leerling die met zijn rapportcijfers en/of adviezen in deze zone valt, door de rapportvergadering wordt besproken. Hierbij worden alle bij de school bekende aspecten van de leerling (onder andere sociaal-emotioneel welbevinden, wensen kind en ouder(s)/verzorger(s), testgegevens (onder andere Cito 0-1-23), advies docentenvergadering, RTTI-toetsanalyses en -resultaten) meegewogen om vervolgens na stemming tot een besluit te komen. De uitkomst van de bespreking kan een bevordering of een afstroom inhouden. Voor leerlingen die vanwege een minder goed rapport niet meer in een bespreekzone vallen, geldt automatisch dat zij afstromen.

Het is uiteindelijk de rapportvergadering die beslist of een leerling gaat doubleren of afstromen.

Dongemond college
School voor vwo - havo - vmbo

Bijlage 1 De aanmeldprocedure voor instromen en opstromen

Instromen vanuit een andere school:

- De mogelijke instromer meldt zich bij de teamleider van het nieuwe niveau;
- Er vindt een kennismakingsgesprek plaats met de leerling en zijn of haar ouder(s) en de teamleider van de ontvangende afdeling;
- De leerling ontvangt een inschrijfformulier als er geen beperkende voorwaarden voor aanname zijn (anders wordt de leerling eerst intern besproken alvorens er een inschrijfformulier wordt gegeven); hier wordt tevens verwezen naar de Procedure zij-instroom nieuwe leerlingen;
- Beoordeling zie algemeen;
- Aanname van een leerling is een besluit van teamleider, een collega teamleider en/of ondersteuningscoördinator.

Opstromen binnen onze school:

- De leerling met de ambitie om op te stromen, meldt zich bij de decaan of teamleider van het huidige niveau. De mogelijkheden of beperkingen worden met de leerling en ouder(s) besproken waarna alle voor de opstroom relevante informatie over de leerling en een eerste voorlopig advies van de huidige teamleider naar de teamleider en decaan van de ontvangende afdeling gaat;
- Er vindt een kennismakingsgesprek plaats met de leerling en zijn of haar ouder(s) en de ontvangende teamleider of decaan;
- De teamleider van het huidige niveau bespreekt de leerling tijdens de rapportvergadering en geeft het advies van de rapportvergadering en een ingevuld doorstroomformulier door aan de ontvangende teamleider;
- Beoordeling zie algemeen:

Algemene toelating tot HAVO 4 of VWO 5

- De toelating wordt behandeld door een plaatsings- of toelatingscommissie, bestaande uit de decaan van de unit havo/vwo en de teamleider van de ontvangende afdeling;
- De toelatingscommissie bespreekt het verzoek en geeft uitsluitsel over een voorlopige aanname. De toelatingscommissie behoudt zich het recht om in uitzonderingsgevallen van voorgestelde voorwaarden af te wijken;
- De voorlopige aanname geschiedt op grond van het rapport of de schoolexamens en de definitieve aanname volgt na inleveren van het eindrapport / diploma met cijferlijst;
- De leerling mag indien gewenst/mogelijk deelnemen aan een meeloopdag op het nieuwe niveau;
- Aanmelden voor 1 mei, waarbij we bij opstroom dringend adviseren zich ook aan te melden bij een andere vervolgopleiding;
- Op 1 oktober van het schooljaar waarin de leerling in havo 4 start, mag de leerling de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt;
- Tegen een negatief besluit van de toelatingscommissie kan schriftelijk bezwaar worden aangetekend bij de schoolleiding.

Dongemond college
School voor vwo - havo - vmbo

Bijlage 2 Algemene voorwaarden voor opstromen na het behalen van een diploma

M.i.v. schooljaar 2020-2021 geldt dat leerlingen met een vmbo-GT/TL diploma (ook van HTL4) met 7 examenvakken drempelloos kunnen doorstromen naar havo 4[1]. Voor andere leerlingen geldt het volgende.

Opstromen van vmbo 4 naar havo 4 of van havo 5 naar vwo 5 kan wanneer de leerling:

- geslaagd is voor vmbo GL/TL of havo;
- de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde met elk een afgerond eindcijfer van minimaal 6,0 heeft afgerond;
- de rekentoets 2F of 3F heeft afgelegd;
- van de rapportvergadering een positief advies krijgt voor het hogere niveau; de motivatie en de werkhouding van de leerling, de kernvakkenregeling, eventuele testgegevens en RTTI-toetsanalyses worden hierbij meegewogen;
- een passend profiel en vakkenpakket kan samenstellen, zie ook aanvullende voorwaarden.

Aanname van een leerling is een besluit van teamleider van de ontvangende afdeling, een collega teamleider en/of ondersteuningscoördinator.

Aanvullende opstroomvoorwaarden per niveau

Opstromen van klas HTL4[2] naar klas havo 4 kan wanneer de leerling:

- een positief op havo beoordeeld portfolio heeft waarin per vak minimaal 80 % van de opdrachten in het portfolio voldoende is;
- een gemiddelde van 6,5 van de niet-afgeronde eindcijfers heeft behaald over de examenvakken met een centraal schriftelijk eindexamen;

Opstromen van klas vmbo-GL/TL 4 naar havo 4 kan wanneer de leerling:

- een gemiddelde van 6,8 van de niet-afgeronde eindcijfers heeft behaald over de examenvakken met een centraal schriftelijk eindexamen;
- een passend vakkenpakket voor havo 4 kan maken: van de vakken geschiedenis, aardrijkskunde en biologie mag je met maximaal één nieuw vak in havo 4 starten. De vakken waarmee zonder voorbehoud gestart kan worden zijn bedrijfseconomie (BECO), bewegen, sport en maatschappij (BSM) en handvaardigheid. In overleg kan gekeken worden naar Onderzoek & Ontwerpen (O&O). Wiskunde D kan vanwege te grote aansluitingsverschillen niet worden gekozen.

Opstromen van klas havo 5 naar vwo 5 kan wanneer de leerling:

- een gemiddelde van 6,5 van de niet-afgeronde eindcijfers heeft behaald over de examenvakken met een centraal schriftelijk eindexamen.

NB 1: De afdeling vwo heeft één examenvak meer dan het havo waardoor de leerling één extra vak voor vwo 5 moet kiezen en de leerling zich de leerstof van vwo 4 (of havo 4 en 5) eigen moet maken. Deze kennis wordt bij aanvang van vwo 5 diagnostisch getoetst. De school biedt aan de hand van het resultaat van deze toets hulp op maat bij het aanvullen van ontbrekende kennis en/of vaardigheden. Het in havo 4 en 5 volgen van een extra vak is wenselijk maar niet noodzakelijk voor deze overgang.

[1] In dit verband zal vanaf schooljaar 2021-2022 op vmbo GL/TL in de 3de klas als onderdeel van een doorstroomprogramma de mogelijkheid tot het kiezen van een extra vak worden geboden. Zie ook bijlage 3.
[2] De HTL leerroute zal worden uitgefaseerd en vervalt m.i.v. schooljaar 2022-2023.

Om het cijfer van het extra vak op het diploma te krijgen moeten wel alle toetsen en examens van havo 4 en 5 worden gemaakt.

NB 2: Voor het vwo examen is een tweede moderne vreemde taal verplicht (Frans of Duits). Ernstig dyslectische leerlingen kunnen op de afdelingen havo en vwo in sommige uitzonderlijke gevallen vrijstelling aanvragen en zullen een ander vak in de plaats van de tweede moderne vreemde taal moeten kiezen.

Dongemond college
School voor vwo - havo - vmbo

Bijlage 3 De keuze voor een extra vak

Een leerling kan te kennen geven in het daarop volgende leerjaar / de daarop volgende leerjaren een extra vak te willen volgen om bijvoorbeeld een vervolg naar een hoger niveau beter voor te bereiden. Onderstaande procedure wordt hierbij gevolgd.

1. De leerling geeft voor de einddatum van de definitieve sector/profielkeuze bij de decaan schriftelijk aan dat hij/zij in de komende leerjaren een extra vak wil gaan volgen.
2. De decaan en teamleider bekijken of het verzoek in principe roostertechnisch en cijfermatig mogelijk is en brengen het verzoek in bij de tweede rapportvergadering.
3. De eindrapportvergadering brengt een bindend advies uit: positief of negatief. Hierbij worden de ingeschatte kansen op een succesvolle overgang naar een volgend leerjaar, het behalen van het diploma, de motivatie van de leerling, eventueel aanwezige testgegevens en RTTI-toetsanalyses, alsmede de cijfers van het huidige leerjaar als uitgangspunt genomen. Als richtlijn geldt een gemiddelde van het cijfer 7,0 voor de vakken die in het komende leerjaar worden gevolgd.
   - bij een positief (P) advies verleent de school medewerking aan het volgen van een extra vak doordat een docent wordt gefaciliteerd voor het begeleiden van de leerling. Er is geen roostergarantie om de vaklessen in de komende leerjaren te volgen. De school werkt actief mee aan roosterwijzigingen voor het volgen van (enkele) lessen en de afname van toetsen. Behaalde cijfers worden in het leerlingvolgsysteem ingevoerd. De leerling wordt geacht het vak minstens één jaar te volgen en alle bijbehorende toetsen te maken;
   - bij een negatief (N) advies verleent de school geen medewerking aan het volgen van een extra vak.
4. Het advies en de argumentatie van de tweede en eindrapportvergadering worden in het leerlingvolgsysteem vastgelegd en tijdig door de mentor aan de leerling en ouders/verzorgers schriftelijk doorgegeven.
5. De eindrapportvergadering van het leerjaar waarin het extra vak is gevolgd kan, als de cijfers en/of werkhouding hiervoor aanleiding geven, het advies en dus de medewerking vanuit school in het leerjaar daarop omzetten van ‘P’ naar ‘N’ of van ‘N’ naar ‘P’. Dit kan inhouden dat de school de medewerking geheel stopzet of juist opstart. Een bevordering naar een volgend leerjaar, de resultaten van het extra vak, de motivatie van de leerling en de ingeschatte kansen op een diploma zijn hierbij leidend.

Algemene opmerkingen:
Het zelf bestuderen van de lesstof kan ondersteund worden door lentoren op school (indien beschikbaar) of externe scholingsinstituten. De kosten hiervan komen op rekening van de ouders. Om roostertechnische redenen kan de school adviseren op de afdeling havo het extra vak pas in het examenjaar op te pakken, daar is vaak (zonder garantie) meer ruimte in het rooster.
Als een leerling alle toetsen van het extra vak heeft gemaakt, kan hij/zij op het einde van betreffende leerjaar het extra vak met het keuzevak omwisselen. De leerling wordt op de voor hem/haar gunstigste wijze beoordeeld.